

Proprietară:
VICTOR LUDOVIC VAKÁR
În fața Tribunalului Ciuc, sub
Nr. 1940-1938, Dos. No. 27

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil:
VICTOR RÉSZEGH

Királyi szavak:

A falvak felvilágosodása által én a tudásnak és minden szépségnek terjedését látom. De látom a parasztrétegnek egy jobb életre való felemelkedését, a bajoknak és mindenki kötelességeinek jobb megértését is.

És hangsúlyozom ezt a szót: „mindenki kötelességei”, mivel az én felfogásom szerint minden állampolgár az államnak egy élő sejtjét képezi és ezen sejtnek ugyanazon lélekkel és ugyanazon szívvvel kell dobognia ugyanazon eszmény és ugyanazon jó érdekében.

Novemberi emlékezés.

A ködös ósz, a furta novemberi napvilág eszünkbe juttatja ezt a szomorú évfordulót, amely húsz esztendővel ezelőtt a négy esztendő gyilkolásra pontot tett. 1918 november hó 11 én hallgattak el a fegyverek öt világrészen minden harcterén, szárazon, vízen és levegőben. Gyilkolásra tantított nemzedékek ujjongva dobták el véres szerszámokat, hogy a pillanat mámorában mindentől megfeledkezve, nyakába boruljanak azoknak, kikre még órákkal ezelőtt fegyvereket szegtek. Emlékező, nagy pillanat volt. Négy év után a lelkekben lemet felszínre került az Embert a milliók nagy magára eszmélését nem savoris rövid ideig semmi disszonancia.

Rövid, nagyon rövid volt a felbuzdulás, a jobb után vágyó emberi lelkek és egymásra találása. Mert jöttek a jósanul gondolkosok, az emberi lelkeket távolból, az ületli számítások magasából intéztek, akik mérget kevertek a testvérszülés béke poharába. Gyorsan ható, lelket fertőző mérget, mely hamarosan a tudatba szállt azoknál, akik a négy esztendő fegyvertorna után a régi békés fűshelyes vissza tértek. Kétélű, gyilkos mérget volt, mely behatolt az emberi agyba és a győző hatalom büszke öntudatával töltötte el azt. Ugyanakkor pedig a legyőzöttekben felbressztette a keserűség érzetét, amikor az általa hozott hősi áldozat értékét lebecsülve, azt az alsóbbrendiség, a talajvesztettség bosszúra késztető, megtorlásért libegő szerepére kárhoztatta.

A háborút befejező nagy testvérszülés elmult. Az ósz köd hamar takar a szenvedések nyomán új élet felé törő emberiség egyik fele színt, hogy eszevesztettségével örök időkre árnyakat sorszott a másik sárba-tyorására. Nem gondolt arra, hogy a mérleg serpenyőjét csak egyenlő súlyokkal lehet egyensúlyban tartani. Ahol pedig nincs egyensúly, ott bizonytalanság válik minden. Ez a bizonytalanság immár húsz esztendője kísért bennünket a minden év novemberében visszatekintéshez az eldohott fegyverek, mint például a négy esztendővel ezelőtt gigászi erővel ingatta meg Európa földjét.

A talaj nagy lábalkok alatt egyre közelbb vagyunk azok a kezdethez, mely minden eddigienél csufosabbnak ígérkezik. Két évtized telt el 1918 november 11-e óta s ma kétszázévtel telve állunk a harmadik évtized küszöbén, nem tudva, mit rejteget számunkra a novemberi köd. Mert sütt, nehéz köd ül a jövőn, amely rászáll a lelkekre s fojtogató, szemétt csipő fűsijével eltakarja előlünk a napot, a reménységeket, a boldog egyetértés mindenkit kibébitő megarát. Halálos csönd ül a nyugalomba készülő ószai tájon, de es a csönd a temető csöndje, amelybe hullaszeg vegyül. Felállt, vissza fojtott várakozásban állunk s lelkünk úgy fel van készültve mindenre, hogy szinte fel sem tűnne, ha most a halálos némaságba, a lelkeknek a sárbart váró magába sárkózásába beledördülne az ágyu. Egy ágyu, két ágyu, három ágyu. S aztán a többi. Kisebb, nagyobb dörrenésekkel, szaggatott mély bugászal repülne a gránát s hatalmas vércsék módjára óriási zúpannyak csapnának le ártatlan városokra. Ugy, mint az huz és óta is egyre tart, csak éppen nem egy helyen. Oyan es, mint a vándor madár. Megy, megy, egyre megy, míg egy szép napon azon vesszük észre, hogy itt van újra náunk. Minden borzalmával, minden rémségével s az embergyilkolás módjainak minden újabb csalszóttságával. A tömegek már készen állnak rá s a lelkekben a vért olyan erő, hogy azon olyan csökkénység, mint az spáknak es a 20 év előtti november 11-iki magára eszmélése, nem képes rést ütni.

Egy jó karban levő hálószoza, elköltözés miatt juányos áron eladó. Bodó kuria, Sántimbru

Keresek megvételre vas- vagy rézágyat, éjjeli szekrényt mozdóval. Cim a kiadóhivatalban.

A mult hét.

November 8-án az ország lakossága Mihály nagyvajda névnapja alkalmából hűséggel nyilatkozott a trón és királyi család iránt.

Az angol sajtó mult heti hangjában nagy figyelmet szentel II. Károly király és Mihály nagyvajda londoni látogatásának, akik György angol király meghívására november 15-től 18-ig hivatalosan Londonba utaznak.

A november 2-i bécsi döntéssel Magyarországnak visszaitelt Felvidék katonai megszállását a magyar honvédség november 10-én befejezte. Horthy Miklós kormányzó a magyar kormány élén november 11-én vonult be az ósi Kassa városba s ezzel a Felvidékről visszaitelt 12 ezer négyzetkilométernyi terület egymillió lakosával végérvényesen visszakerült az anyaországhoz.

Grigore Gafencu volt külügyi alminiszter, a Timpul főszerkesztője, a bécsi döntéssel kapcsolatban lapjában a következő vesércikket jegyzi:

— És most, amikor a csehszlovák állam térképének utolsó változásai is megpecsételtettek, válaszoljunk a kérdésre: mi a helyzetünk a történetek után?

— Megnyertük a Csehszlovákiával való közös határ elvát. Ez az elv, amelyet a bécsi döntés is jóvá hagyott, újabb megerősítésben részesül azszal a szavatolással, amelyre a négy nyugati nagyhatalom kötelezte magát Csehszlovákia valamennyi szomszédjával együtt. Hátramarad még, hogy ama biztosítékok folytán, amelyeket a rutén folyósót átszelő és a magyar szomszédunknak juttatott városokat megkerülő új vasútvonalak és utak építéséig Magyarországtól kapunk kell, tovább fejlesztésük közvetlen kereskedelmi és ipari kapcsolatainkat Csehszlovákiával.

— A Dunán megmaradt nekünk egy baráti állam: Csehszlovákia megtartotta Pozsonyt. Még többet is nyertünk: mindvégig lojalisek voltunk. Azok a szavak, amelyekkel prágai barátaink hálájukat fejezik ki: „sohasem felejtjük el a román nép és nemes birálya hűségének bizonyítékait”, politikai tökének becsültetere és gazdagítására szolgálnak. Az erőnek hódoló mai időkből nemcsak a katonai hatalomra van szükség. Az erkölcsi erőknk is megvan a maguk értéke. Most pedig, amikor úgy látszik, hogy elült a dunai területek fölött elvonuló vihar, csináljuk azt, amit a tengerészek „pontozásnak” neveznek.

— A bécsi döntés által elismertetett egy új állam, a Kárpátalji Oroszország, ahogy az oroszok nevezik, vagy Kárpátalji Ukrajna, az ukránok szerint. A szláv testvérek közötti vita bizonyos problémákat állít elénk, amiket jó, ha megismerünk és minél behatóbb figyelemmel kíséerünk. Ugyanis úgy az ukránok, mint az oroszok a kárpátalji hegyekre kitűzött zászlójukhoz küldönböznöz, de egyaránt nagyszabású álmaik teljesedésének a vágyát kötik. Az a tény, hogy ruszinszkoí szomszédaink már csupán autonóm államként vannak hozzákötve az egységes csehszlovák államhoz, valamint, hogy ma már nincs közvetlen kapcsolatuk Prágával és három magyar városon kell áthaladniok, ha oda akarnak jünni, önálló létükre irányuló törekvéseiknek különös jelentőséget nyújt. Ez a jelentőség pedig nő, ha arra gondolunk, hogy Lengyelország is ukrán problémával áll szemben, amelyet nagy körültekintéssel mérlegel. Más részt Magyarország a neki itelt városok által ellenörzi az egész folyósó városi és a városokkal kapcsolatos életét, Németországnak pedig, amely határozottan ellene volt a folyósó felosztásának, szintén megvannak a maga, alig rejtogatott ukrán tervei. Nem csalódunk, ha

úgy véljük, hogy a hosszú nevű kárpátalji kis államban utak keresztezik egymást és eszmék csapnak össze; lángok lobognak fel, amiknek szikrái másfelé is elvihetik a tüzet. Európának egyik legfontosabb politikai pontja ma ez a terület és továbbra is az lesz.

Kemal Attatürk, a török köztársaság elnöke november 10-én meghalt. Kemal Atatürk az új Törökország megalapítója. Nemzetek Ataturk (a törökök atyja) névvel tisztelték ki, miután ő hajtotta végig mindazokat a nagy reformokat, amelyekben ujjaszületett Törökország. Kemal katona volt. Már az 1912 évi balkán háborúban vezérkari őrnagy. A világháború alatt pedig egyike a török hadsereg legaktívabb vezetőinek. A háború végén megszervezte az új török hadsereget, amely támadásba ment át és amint emlékeztet a görögökre olyan csapást mért, hogy azok Kisázsziából hanyat homlok menekültek el. Ezután 1923-ban Kemal pasát a nemzetgyűlés a török köztársaság elnökévé választotta és végrehajtotta Törökország modernizálását. Törökország Kemal halálával legnagyobb szervezőjét veszítette el.

A párisi német követségen egy Grünspann nevű lengyel zsidó merényletet követett el. Revolveréből több lövést adott le Von Rath követségi titkárra, aki a sérüléseibe több napi szenvedés után november 9-én belehalt. — A merénylet híre Németországban nagy izgalmat okozott. Több helyen elkeseredett tüntetéseket rendeztek a zsidóság ellen. Számos zsinagógát felgyújtottak.

Hitler német birodalmi vezér és kancellár, november 9-én a müncheni nemzeti szocialista felkelés 15-ik évfordulóján nagy beszédet mondott. Különösen támadta beszédében az angol ellenzék vezetőit Eden volt külügyminiszterrel az élén. Nagyon szép lenne, ha a világ az általános igazságosság és béke utjára lépne. De mindenütt csak fegyverkezdés és fenyegető világot látok. Ha pedig a világ fegyverekbe burkolódik, a német nép nem fog olajjával a kezében sétálni. Rámutatott Hitler arra, hogy az angol birodalom urai járatosok lehetnek az angol birodalom ügyeiben, de Középeurópában nem ismerik ki magukat. Jobb volna, ha Palesztinával törödnének. Nem bírálatképpen emlitem Palesztinát — mondotta Hitler — mert én csak a német nép képviselője vagyok. Ebben különbözöm Eden, Churchill uraktól és társaitól, hogy nem bitorlom a világegyetem ügyvédjének címét, hanem beérem azszal, hogy a német nép képviselője és ügyvédje legyek.

Hitler beszédében rátért arra is, hogy visszaköveteli elvett gyarmatait. Előbb mindig a békés tárgyalások utján halad a német nép, de ha a másik világ elzárkózik jogunk megadásától, ne csodálkozzék, ha a nemzeti szocialista Németország kijelenti, hogy más uton fogja jogait biztosítani. Hitler beszédének hangja a világban ismét nagy idegességet okozott.

A cég-törvény.

A hivatalos lap 237. számában megjelent új cég-törvény értelmében a munkások, magánalkalmasítottak és iparosok szakmamerinti céhekbe tömörülhetnek. A céhek tartományok szerint alakíthatók. A megalakulásához az ugyanazon szakmabeliek egyetemes kérésére szükséges. A cég tagság nem kötelező és sem belépésre, sem kilépésre nem lehet kötelezni senkit. A céhek tevékenysége a szakmai érdekek megvédésén kívül a cég tagok szakmai, erkölcsi és hasznos nevelésére irányul. A céhek vezetői csak teljes jogú állampolgárok lehetnek, akiknek nemzeti önértéke és becsületessége köztudott nem szenved.

A cég királyi rendeletekkel kapja meg a jogi személyiséget. Csak az ilyen jogi személyiséggel rendelkező cég jelölheti ki azokat a tagokat, akik a szakmai érdekeket a munkakamarákban, betegsegélyező pénztárakban, bizottságokban képviselik.

Apróságok.

A japán iskolákban nincs jegy. A tanulókat nem osztályozták sem egytől—négyig sem utótl—egyig terjedő számjegyekkel. Nincsen semmiféle megkülönböztetés a gyermek tanulási haladásának elbírálására. A japán iskolákban csupán magasabb osztályba léphetnek a gyermekek egy iskola év elvégzése után vagy pedig megbuknak. Ott nem létezik az iskolai jegyekért való stréberkedésnek lehetősége. A gyermek megtalálja a tanulás komoly értelmét. Magának tanul. És kifejlik egyedül a tehetségen alapuló boldogulásnak egészséges rendje.

Orosz dolog ez a japán rendszer. Kelet németjelnek módosítottja a nevelésben is közműrt. A japán iskolák sok mindenben különböznek az európaiktól. Elsősorban talán abban, hogy a gyakorlati életet juttatják leginkább szóhoz az iskola falai között. Semmi fölüllegessel nem sánférik a gyermek egyját. Csak annal, ami hasznos és ami gyakorlatias.

Ez a jegynélküli rendszer is a gyakorlati szellem következménye. Ugy más ki a dolog, hogy valóban jótékony lehet annak az embertípusnak megteremtésében, amelynek lelkét már az iskolában igyekesnek az egyformaság megbecsüléséhez szoktatni. Kell legyen ebben az osztályozás nélküli rendszerben valami okosság, amit a keleti bölcsesség meglátott és fejtett ki. Abban a féllemtelen kényszerített előretörésben, ami a japán népet jellemzi, feltétlenül része van annak az iskolának, ahol nem létezik az osztályozás kiválgató, a gyermek lelkét sokszor annyi igazságtalansággal megmérgező notnessz szandár-szemle.

Vigyázzunk, nem alhatunk nyugodtan egy pillanatig sem és csak a házisságra hajtsuk a fejünket, mint annak idején sz árkokban.

Olyan szében és klasszikusan fogalmazza meg Mussolini a napokban ezt a mondani valóját. Boven van a mai világ egész nyugtalansága, idegesség, bizonytalansága. Mint az árkokban. Ott legelő, ahol egy pár éves drótkadály mögött embermilliók reszkettek. Ahol tele volt a levegő mindig a halál szagával. És a házissák-vántosokon soha nem lehetett nyugodtan aludni. — Akárcsak ma vagy ha úgy tetszik 1914 től kezdve, amióta az emberiség nem hajthatta soha nyugovóra becsületesen a fejét.

A lövészárk emberének számára a házissák-alvás a közvetlen vészedelmet jelentette. A rajkállyhák körül szorongó legkisebb harclogységektől a front-szakaszok hatalmas kiterjedésén keresztül az egész világ megismerkedett az alvásnak annal a fajtájával, amire ma, Mussolinil hivatkozik.

Jaj ez az alvás a visszaemlékezésben egyre borzalmasabb lesz. Galiczia „rókalyukáiban“, az olasz kavarnákban ötvenkét hónapon át folyt az ilyen alvás, amelyből legtöbbször vérsz ébredés volt. A mai nemzedék megtanulta ezt az éber-alvást. Asóta sem hunyta be a szemét leike nyugodalmából.

Kélg szomorú, ha eszünk sem pihenhetjük ki magunkat, a nyugodi alvásnak gond nélkül jótékony-ságában. Kár, hogy a béke esztendőinek oktalanságában odáig jutottunk, hogy a világban minden népek talpon kell állni, örökké készületben kell lenni. Valaki felelős azért, hogy a mai emberiségnek soha nem lehet többé nyugodtan aludni.

A Romániai Német Népöközösségnek november 6 án Temesváron megtartott újraalakuló nagygyűlésén az egyik szónok a következőket mondotta: „Nem akarunk előjogokat, csupán jogainkat. A román államnak nem kell erődöket építenie, ha megelégedett német kisebbség él a határain“.

Régi igazság az, hogy egy ország legbiztosabb erődvonala, polgárainak jólete, boldogsága és megelégedettsége. Kénel semmiféle páncél vagy beton nem lehet ellentállób. Az államépítéscok tehát elsősorban arra kell törekednie, hogy legyenek a megelégedettségben öntudatosul polgárai, akiknek minden pillanatban készen álló áldozatkészsége képzeli a legátörhetőbb erődvonalat.

Prágában, november 8-án este egy tüntető diákcsoport ledöntötte Maszaryk néhai csehszlovák köztársasági elnök bronzszobrát.

Bizony bolond, kissámíthatalan idők, amikor élünk. Ma istenitenek valakit. Holnap még az emléket is felrúgják. Ma esküsznek rá, következő pillanatban meggyalászták.

A tömeg lélek minden időben kissámíthatalan volt. Igen csapongók az ujai. Ismeretesek olyan változatai is, hogy ma még örjög valamilyen rendszernek a megtestesítőjéért, másik percben kéjesen gyönyörködik ugyanannak a kivégzésében. Nem lehet azt mondani, hogy a tömeg véleménye és megbecsülése állandó értékű alap, a rendszerek és emberek alatt.

A Maszaryk esete is igazolja, hogy még bronz korában sem kímélik egy-egy tragédia hőst. Pedig Csehszlovakia egykori elnökének személyét és jószágát legenda vette körül. Nagy volt életében, nemzete pedig halála után egyenesen nemzeti hősként tisztelte. — És a tömeg ma, még a bronzását sem nézheti. Bizony bizony minden mulandó.

Elköltözés miatt eladó egy épületes belsőség, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, pince és kertből. — Cím a Vakar nyomdában.

Tusnádfürdő téli üdülőhely.

Tusnádfürdő polgármestere a villatulajdonosok népes küldöttsége kereste fel és előadta, hogy ebben az évben fokozottabb munkát akarnak kendeni a fürdőhely téli életének kifejlesztése érdekében. Előleírásban rugáltették le, hogy az eszményi sí-terepet keresnek gyakorlatos és versenyés céljaira. Ezeket a területeket szakszerűen megtisztítják a bokroktól és egyengetik. Ugróáncot is létesítenek. Székely Géza felajánlta, hogy a Csukas-tavon rendszeren öntözött jégpályát létesítenek jól fűtött melegedővel. Az Országos Korcsolyász Szövetséget megkeresik, hogy ebben az esztendőben a Gyilkostól helyett rendszeren Tusnádfürdőn az országos versenyeket. A villatulajdonosok kötelezik magukat arra is, hogy a versenyeket és a sári tagjait három napig ellátják. Megfelelő síterepet keresnek gyakorlatos és versenyés céljaira. Ezeket a területeket szakszerűen megtisztítják a bokroktól és egyengetik. Ugróáncot is létesítenek. Székely Géza felajánlta, hogy a Csukas-tavon rendszeren öntözött jégpályát létesítenek jól fűtött melegedővel. Az Országos Korcsolyász Szövetséget megkeresik, hogy ebben az esztendőben a Gyilkostól helyett rendszeren Tusnádfürdőn az országos versenyeket. A villatulajdonosok kötelezik magukat arra is, hogy a versenyeket és a sári tagjait három napig ellátják. Megfelelő síterepet keresnek gyakorlatos és versenyés céljaira. Ezeket a területeket szakszerűen megtisztítják a bokroktól és egyengetik. Ugróáncot is létesítenek. Székely Géza felajánlta, hogy a Csukas-tavon rendszeren öntözött jégpályát létesítenek jól fűtött melegedővel. Az Országos Korcsolyász Szövetséget megkeresik, hogy ebben az esztendőben a Gyilkostól helyett rendszeren Tusnádfürdőn az országos versenyeket.

A fentiek eredményes megvalósításának első elengedhetetlen követelménye, hogy Tusnádfürdő november 1 és március 30 között ötvénsszámközi vasúti kedvezményben részesüljön. Csak ennel lehet biztosítani az üdülőhely téli látogatottságát s azt, hogy idővel jelentős téli sportközponttá fejlődök, mire az összes adottságai megvannak. A villatulajdonosok arra kérték még a polgármestert, hogy a vasúti kedvezményt szeresse meg. Egyben segítse elő a téli világlítást is. Az esetleges költség többletet részben vállalják. A pályák és terpek előkészítése érdekében bocsássanak megfelelő napzsámot a csoport rendelkezésére.

A polgármester örömmel fogadta a javaslatokat. Megígérte, hogy a fürdőhely érdekében elősegítse érdekében mindent elkövet. — A vasúti kedvezményt asonnal kérvényesli. Újászította az előjárásokat, hogy egy héten keresztül adjanak napzsámot az síterepet rendezőhöz. A polgármester egyebkent saját penztárából 1000 lejt utalványozott az előzetes költségekre s ígérte, hogy minden tekintetben a felváltot cskítések megvalósításán fog fáradozni.

Kutya helyett gyermek.

A napokban érdekes vendégem volt. Egy 40 év körüli asszony látogatott meg. A lelke örömtől repesett. Elmondotta, hogy milyen nagy boldogság lett az osztályrésze egy néhány hónap óta. Amióta megismerte a boldogság titkát.

Kértem, hogy öntse ki lelkét. Az asszony nem kérte magát. Aján a szó megindult szaporán. S egy néhány perc alatt 20 esztendő boldogság keresésének filmje pergett le előttem. Türelemesen hallgattam, vártam beszélje ki magát.

Husz esztendővel ezelött éppen ilyen boldog voltam, mondotta, mint most. Husz esztendővel ezelött azt hittem, hogy örökre megtalálom a boldogságomat. Mert a boldogsághoz nem kell egyéb, mint egy megértő szerető sziv. — Tévedtem. A boldogsághoz kell egyéb is. Amit a mai modern felvilágosult emberek boldogtalanságnak tartanak. S látja én ezt csak most vettem észre. De jobb később is, mint sohasem. Férjem mint a férj volt. Legalább ugy indult eleinte. Mindenben csak a kedvemet kereste. Semmi áldozattól nem riadt vissza, csakhogy boldognak lásson. Nevettünk, mosolyogtunk az életnek. Soken talán irigyelték is a boldogságunkat.

Lessan azonban kezdtünk rájönni arra, hogy valami hiányzik a boldogságunkból. Hiányzott a gyermek. A hatalmas harmadik. Es csodálatos, hogy ezt nem pótolta semmi. Sem jólét, sem a válogatott szórakozások. Ugy kezdtem tapasztalni, hogy életünk minden megnyilvánulásában valami nagy üresség tátong. Mindinkább éreztem boldogságunk fanyar ízét. Amig csak lehetett titkoltuk egymás előtt ezt.

Nagybátyám orvos volt. Az esküvőnk előtt jó tanácsokat adott a házasságra. Különösen a lelkemre kötötte, hogy legyen figyelmemmel gyöngédemre s tartózkodjak az Isten áldásától legalább 5 évig. Könnyen megtörténhetne, hogy élettemmel fizetnék rá. Majd lesz arra még idő. Ma már ugyis olyan világban élünk, amikor már nem divat a gyermekek. Az csak különc. Amig az ember fiatal addig élvezze az életet. Most, amikor rághodok még el is szörnyülködöm, azt mondotta inkább száz kutyát, mint egy gyermeket. — Mondanom sem kell én mindent komolyan vettem. Ezenbe sem jutott, hogy egy ember, aki még hozzá nagybácsi ilyen elvetemült gonosz tanácsot adjon. Es mindent olyan szép csomagolásban adta, hogy még meg is kellett köszönnöm, mint jó tanácsot. Aztán kioktatott, hogy hogyan kell megfogni az Isten kezét. Csodálkozva s bámulva hallgattam. Romlatlan fiatal lelkem nem is sejtette, hogy nagybátyám szavai, mint dühöngő göröngyök temetik a még meg sem született életet boldogságra. Minden szavából kicsendült az ő nagy jóakarata, de ugyanakkor az ellenszenv és gyűlölet is a gyermek iránt. Gondoltam magamban, hogy egy hosszú élet tapasztalata mondatja ezt velem.

Még most is élénken emlékszem, hogy nagybátyám alig fejezte be oktatásait mindjárt jött az anyósom is. Mintha összebezárt volna ő neki is csak a gyermek ellen volt kifogása. Hogy milyen veszedelemmel jár a világrahozatala, aztán mennyi baj van vele. Mindég sir. Az embernek mindig vele kell lenni. A munkában nem halad. Vagyont nem tud gyűjteni. Szórakozárdól szó sem lehet. Hiába huzzák a jó ropogós talpalát valót, akinek gyermeke van annak otthon kell ülni. Látod lányom nekem csak egy volt s avval is annyit bajom volt, mint másnak tizzel. Jóakarata s szinte toporékoló oktatását avval fejezte be, hogy lányom jól jegyezd meg magadnak a gyermek bün.

Aztán jöttek az ismerős asszonyok. Azok mind azzal hozakodtak elő az asszonyt mennyire véníti a szülés. Annál-

kül megmaradunk fiatalnak. Aztán mennyi sokba kerül a neveltetés. Azt pedig az ember nem nézheti, hogy parlogon nőjön fel az a gyermek. Aztán az elhelyezkedés gondja. A megélhetés. A sok háborus veszedelem. Az ember ágyutölteléknek nevelje a gyermekeit?

Nem is sejtettem, akkor nagybátyám, anyósom s a jó akaratu asszony ismerősök a legszörnyűsebb itéletet ismételtetik fajtám s népem jövője telett. S ugyanakkor a saját boldogságom felett is. Most látom, hogy csak az ördögtől megszállott emberek adhattak ilyen tanácsot. Így ölte, így pusztította ki tudja hány ezer és ezer család a jobb magyar jóvendőt.

Eltelt az 5 esztendő. Akartuk az Isten áldását. Azonban az Isten nem adott. Amikor adta volna, akkor nem kellett. S most hiába vártuk. Orvostól orvosig mentünk. Vizsgálták, biztatták, ment a pénz, mint a pénz. Budapest. Páris, Berlin legelő szakorvosait látogattuk meg. Végre megállapították azt, hogy valami összenövés keletkezett ben eömben. Operáció volna szükséges, de akkor sem biztos az eredmény. Abba is belementem. S eliett 20 esztendő a várakozásban. Férjem is megváltozott irányomban. Durva, elgedetlen, pokróc ember lett. S mondanom sem kell szerencsétlenségemért engem okolt. Mit tegyek, mit tegyek. A tőjemet kellene a talba ütönm, de ugy, hogy akkorát koppanjon, hogy az egész világ gonosz lelkiismerete beleremejen. Hogy szünjön meg már egyszer ez az ördögi munka. — A családi szentély céltudatos elnéptelenítése.

Ereztem lépten-nyomon, hogy vétkeztem az Isten, lelkiismeretem s a fajtam ellen. Mindent jóváakartam tenni. Az Isten hozzá segített.

Ezelött néhány hónappal 4 kis árvt vettem magamhoz. Az életet megváltozott. Férjem is megszerette öket. S engem is ismét. Jól vagyunk. Ez is milyen kimondhatatlan boldogság s hátha a saját édes vereim volnának. De így is szívesen dolgozom értük. Mert családi szentélyünkbe a boldogságot s a menyországot varázsolták. S aminek hiányát lelkiismeretemben éreztem, azt mostan nyiltan hirdetem, emberek a legnagyobb boldogság a gyermek. Azt nem lehet megvenni sem pénzzel, sem vagyonnal. A legnagyobb kincs, mert sem házért, sem földért, sem semmitéle kincseért senki oda nem adná. Ez az én boldogságom titka mondja az asszony s szeretném, ha az egész világ megtudná ezt.

P. Gábor Anasztáz.

Ez a cikk a mézfogyasztó közönségnek szól.

A „Csiki Lapok“ augusztus hó 21-iki 30. számában megjelent „Mézszeret hajdan és ma is“ közleményem ugy látszik fejen találta a szöveget, azaz több mondatát egyenes, félre nem érthetően ráolvasásnak érezhették néhányan és különösképpen nem tették amaz igaz mondatát: „Nem is termelnek más lépkéből mézet a méhészek, mint kizárólagosan a legfőbbétebb, a költészekből kinnstrált, oda kimondatlan alkalmatlan lépkéből“ és „Szeretném tudni évtizedes propagandám folytán elértem-e azt, hogy a költészebe alkalmatlan lép onosok számúza jelttek a mézkamrából is, hová a legeslegszébb építmények valók.“

Az igazság érzetében nem volt bátorság nyiltan fellépni. felemelni a váltakozó szót. Es tekintettel arra, hogy évek óta harcolok ritkán a „Csiki Lapok“-ban, de különösképpen a hazai és külföldi szakajtón át a mennyiség rovására a minőségért, ilyen irányú tartalmas tanulmányaim jelentek meg a magyarországi, jugoszláviai, csehszlovákiai méhészeti lapokban, méhész kongresszusokon szállottam elveimet síkra, a névtelen senki érthetően ne vehették maguknak azt a szakely szóval fejzeve ki magamat kurázst, hogy a 60 községet sem számító Csikországba nyiltan fel merjenek lépni ellenem, hinek neve ezen küzdelemben is Középszurópában közismert. Megindult tehát az a atomos aknamunka. Régi recept. A multban is szétlében-hosszában hirdették titokban és nyiltan, hogy sz 1935-iki méhésznapot a szakoktatás leple alatt mézrem mozása óljából rendeztem. Nem tették az sem, hogy a mezőgazdasági kamara klállításain megjelenve, demonstrálni igyekeztem a fejlett méhészeti kultúrát.

Ezekre megadtam a választ olyanképpen, hogy nem ismételtet meg a méhésznapot és 1935 év óta nem vettem részt a jelzett klállításokon hiszen a leghatározottabban kijelenthetem, hogy nincs szükségem semmiféle nyilt, vagy burkolt propagandára, mivel nekem mézom eladás óljából szaladgálnom, házalam még soha sem kellett. Ismerik azt az életesetben körben, a Hargita bérosin jóval túl is.

Érthetetlen és semmiféleképpen még nem magyarázható módhoz folyamodtak most.

Ertéktelen, silány, zavaros, híg lötytyökre fogták rá, hogy az én mézom. Nem keresem az okot, miért? Azért-e, hogy ézetet bonyolíthassanak le, azért e, hogy megtépászták himevetem, azért-e, hogy megkapasítsák verőkörömet? Nem kintak, keresek az eréd forrás után, de el nem hallgathatom. Nem is haragszom, inkább mos lygom csupán a szánalmas erőklítés fölött, bár jogosan gurulhatnak dübbe ilyen aljas eljárás miatt. Hogy milyen nevetés az egész csoportágó cikusz, egyetlen kijelentéssel bizonyítom.

A folyó 1938 évi méztermésnek egyetlen egy dög a nem sok, de még annyi sem került a kereskedelem révén, az még közvetlenül tőlem sem Czikakered és vidéke közönségéhez. T-hát senkinek nincs joga még egyetlen egy oseptett mézről sem állítani, hogy az tőlem származott.

A mult évi termésem kapható volt aránylag csekély mennyiségben Kalamár Gábor és Fodor József kereskedőknél. de hiunen kell, hogy ez a készlet már az új mézszüret előtt elfogyott. Különben azt is hinem kell, hogy minden mézőgyszató kivétel nélkül különbiséget tud tenni a mult évi és az ideli méz közt.

K k attól félnek, hogy miattam nem tudják talán kevésbé értékes terméseket eladni, azoknak megnyugtatására közölbtem, hogy összes mézészetem elfogyott. Nem szolgálhatok ki senkit egyetlen egy kg.-mal sem. Mi tartalékban van, az kedvezelmnek és családóm részére szükséges.

Ne áruljon tehát senki semmiféle mézterméket az én mézomnak leple alatt.

Hogy méz és méz közt van-e különbség, annak bizonyítására végeztem szabat legyen megemlítenem, hogy folyó évi szeptember 1—5 napján tartott kolozsvári klállításom megjelent egy exp rtor, ki 3 vagyon mézet szándékozott Svájoba kiszállítani. Mint szakember megismerelte a klállított mézminékat és csupán rátekintésre, izlelése, nem pedig behatóbb megvizsgálatra egyesekre kijelentette: „Ez még ingyen sem kell“. Az alkalmasnak talált mézektől 40—42 lej köztüli árát kiált a termelő vasutállomásán és csak kivételesen az erényéért ajánlott 45 lejt. Pedig sokan valánk ott. Es az én mézom még sem látta meg Svájo bérosit; mert felvette azt a románai piacra.

Az hízsem ez mindennél ésszesülöbbben bossz.

Blonessy Károly.

◆◆◆◆◆ Gyergyói élet ◆◆◆◆◆

Vádolnak Szabó Dezső elsodort faluját.*

Maga az élet tanította rá az embereket, hogy minél jobban távolodnak a múlt történelmüktől, annál jobban keressék, kutassanak utána. Az emlékezés bűvös erővel visszahívja a múlt márcsak mesébe illő dolgok felé, a népi valóság misztériumába, melyben fantasztikus rajongással élünk a magunknak hittük. És a mi sajátos történelmi létünk — minden alacsonyabb rendűséggel érzettől mentesen — tető széppé a falut, ahonnan indultunk, ahol először láttuk meg a napot és ismerített meg Istent. És nem érzéltés, nem romantika, hanem valóság, melynek tiszta légtörésében szeltek magunkba azt az életét erőket, amiből ma is táplálkozunk.

A gyermekkor és korafiatalság eszer gyönyörű és ugyan annyi szomorú emléke köti a faluhoz. A régi faluhoz, mikor még voltak dalos szombat esték, jásmunkorok kertek, muskátli ablakok, éjjeli senék..., céklitüsztek, lángoló hittel és sok-sok reménykedéssel teli nekirohanások az életnek. De aztán, maga az Élet jött elénk egész valóságában. És áll a nagy temető kert, benne a falu, mint valami feiburjászott sírdomb, melyben resztvétele nélkül és ésszevitlenül rothad a jelen, a jövő és a múlt, amiből gyökerezünk. Ezek a sírdombok vádolnak minket a mindasokkat, akik ha próbálkoztak és próbálnak még ma is összehozni a gazdasági és kulturális szervezkedést teremtéssel, amit kétségtelenül jó szándék és tenniakarat vágya hevít, — azonban még mindig hiányzik az egység és ami a legeslegfontosabb, a közvetlen érintkezés a faluval.

Előtte van Pálffy Miklós „Múlt és jövő, — a románai magyarországi szervezkedés történelmének vázlatos elvezetése” — című kis füzeté, melyben összehasonlítást tesz a falusi nép, műtje és jelenje között. Gazdasági, kulturális, egészségügyi szervezkedést sürgett a faluvalban. A kulturális szervezkedés lényegét, működtetését körözt megmagyarázza a gazdasági szervezkedést, mint anyagi erőit alapjait ismerteti. Átír az egészségügyi szervezkedés lényegére, majd papjaink és tanítónk szerepét jelöli meg. Megmondja az ifjúsággal szembeni teendőket a végül a magyarság jövősségét sejteti a román néppel.

Pálffyval együtt és egyidőben kürd Balász Ferenc, ez a fiatal pap, akit a tiszta és erkölcsös életvilágának tettek a falu imádjává. Hatalmas alkotó erővel ír, épít, termel, hogy mindeneiket a haladás eszközeivé téve, kulturális életet teremtsen magakörül. Idegen országban szerzett tapasztalatait, benyomásait, világnézeti fel fogására átültve adja a faluval, hogy végül is ebbe a munkába beleszuszuljon alig 36 éves korában.

Ismernük, hiszen időnként találkoztunk az EMKE új táboraának közművelődési munkájával, az Erdélyi Gazdasági Egyesület felmunkájával, a szellemiség közt harmonia kiépítésére irányuló törekvéssel. Ismerjük az Erdélyi Művelődési Egyesületnek a tudomány művelése érdekében való munkálkodását a végül a felolvasott Magyar Párt és tagosatainak, valamint szakosztályainak a lelki átalakulásokra törekvő akaratát. Csak tudja Isten, mindig a kivételnél van valami hiba, nincs a faluval egyes falvainkkal közvetlen érintkezésük.

Hogy, ki kell alakulnia a magyar falu és a magyar szellemiség közötti harmonizációnak? A falu és a magyar szellemiség összehozásának, majd: „faluról-falura, városról-városra”... csak szép szótlanok, melyeknek a gyakorlatban való alkalmazása hiányzik s így hatása sem érezhető. Legalább is nem egységesen, megszerkesztve. Ez főképp nem ott, ahol erre a legnagyobb szükség volna. Azokban a magyarra maradt, eldugott kicsi falukban, ahol a templom torony is alig látszik, ahol a Pálffy Miklósok élnek, Balász Ferencok véreztek el, ahol a magukbarokkodás és a minden-mindgye látásta, mélyégre eszenvedésekkel öleiketik a nyomorúsággal...

Ezek a Szabó Dezső elsodort faluját, melyekben már a magyar népi jövődöt sem lehet eléggé biztosítani. Ide ezekbe a falvákba kell, hogy bevillágozjon a szellemiség fénye, de nem a fehérre terített asztalok mögött, hanem a sáros, a kétségbeesésben terhes, a nyomortól görnyedt hétköznapokon...

Napi lapjaink azonban, még mindig s következetesen mellőzik azoknak az írásoknak költését, melyek falvainkból, vagy kisebb városainkból származnak s melyek különböző fájdalommal jával felhívják a vidéki hetilapok egyonhalgató, nemtörődomségbe süppedt határait. Még szomorúbb jelenségek is vannak. Az ingadozó társadalmi viszonyok különböző alakjainak szellemi megmozdulásai és tuikapásai, melyek a jog és kötelesség rovására történnek s melyek káros elfoglaltságokban s együtműködést akadályossá s egyáltalán nem szolgátják azt az annyi hangzatotott új-lelkiesség kialakulását.

Jajgatunk, szellemi elposványosodástól féltünk, de ugyanakkor írtókunk a földesszagu szótlanoktól, népi magtalatástól, melyek ha még dögögnek is, de újak, frissak, erőteljű dussadó akaratok, főleg a miénk, belőlünk valók...

Sajnos, a falu szellemi élete — ha erről beszélhetünk — még mindig a káros ponyvairodalomban merül ki. Ha újat olvas abból nem tanul, amit megért, és a közhírtokossági visszahozások, beszédek, lapások és más hasonló szomorú események sorozata s mint falu események hasábas cikkeken jönnek, hogy után szilittéri polémikákkal és törvényszéki tárgyalásokkal végződjenek. Közművelődési és társadalmi megmozdulások, papjaink, tanítóink nevelő munkája, fáradságát nem ismerő speciális tevékenységek mind hallgatásba veszenek.

* Az Erdélyi Szemle legutóbbi számából.

Mikor az Uj Erdélyi Autóútiát olvastam, valami különös érzéssel néztem magam elé. Majd Abafáy-nak a könyvhöz fűzött magyarázatát kerestem meg s újból elolvasztam.

...Nem tudunk semmit, költői dadogásunk, mellyel édes anyanyelvünkön szólunk, a tudományok tudománya, a végső felelet, ez egyetlen bizonyosság, ez egyetlen valóság. És az irodalmi nemzedék nem kerüli meg a valóságot, nem fánik tőle, csak egyszerűen nem hisz benne”...

Bovallom, nehezen értettem meg ezt a vallomást. Nehezen, mert a könyvben leírt novellák, mint apró lelki robbanások saját önünk vallomással, akkor valódságok, még ha dadogunk is. Ha nem, akkor felelőtlen irodalom s mint ilyen, nincs szükségünk rá. Az egyetlen bizonyosság pedig csak az volna, hogy édes anyanyelvünkön mondjuk, de nem hiszünk benne? — Furcsa... Ha figyelemmel olvassuk fiatal írónk írásait, meg-

döbbentő az a bizonytalan lelki kapkodás, melyben egyéni meglátásokkal adják a ma vergődő életét s mint társadalmi rajz, novellákban emelnak szót. Hiányzik belőlük a falukutatás, a népi ismertetés, a népbemutatótás célzó élvonal. Ha Abafáy is így értette, akkor igaza van.

Hol van az az annyi hangzatotott erdélyi irodalom, amely népünkről és néplünknek íródik? És melyik az a napilap — egy-kettő — kivételével, mely az erdélyi fiatalokkal egyetértésben, a népi irodalomnak a sejtő utján való hatékonyabb tétete, valamint a népi művelődés emelése érdekében legalább egy hasábot szentel naponta?

Végre, mindannyiunknak meg kellene érteni, hogy amit eddig tettünk, mind kevés s hogy ha jelentkeznek, a jó akaratú szándékokat nem elegendesnek, de segíteni lenne kötelességünk.

(Gyergyószentmiklós.)

Csiby Lajos.

Megfontolt optimizmus.

Részlet Paul Nyssens „Bonhamora” (Jó kedély) című életbölcseleti munkájából. Kormos Jenő fordítása.

Sok elkeseredett, reményét vesztett ember bizonyára azt fogja mondani, hogy könnyű nemely emberek jó kedvűnek lenni, mert erőteljű dussadó szülőik gyermeke, jó sorában el, bőven van mindene. Jó erős tudt, kemény szívvel es vasat is megemésztő gyomorot örökölt. Az ilyen emberek lehetnek boldogok. Semmi sem bánítja őket. Levegőtmeletük meglehetősen tag, semmi sem nyugtalanítja almaiukat. Könnyen szeressenek meg maguknak minden életlehetőséget; hála nevető jó kedvűknek, a mások munkájából hamar meggazdagodnak. Úgyes kereskedők, bankarok és egyéb ünérkedők.



Ilyen vérmérsékletű optimizmus hiányában, addig is, amíg valami erősebb önbizalomra és derűlátásra bízsz ezért tenni, ajánljuk az esszerű optimizmust. Hogy ennek birtokába juthass, első tennivaló az, hogy utánossad azokat a könnyen élő embereket, kiknek képét előbb rajzoltuk fel sötéted; természetesen csak azon jellemvonásokat utánozzad, melyek mindenkinek ajánlatosak.

Semki sem kényszerít arra, hogy lélekemésztő gondolatokkal foglalkozzad, melyek eddig léderecnyomásként nehezedek egészen lényedre. Ezen rossz gondolatok eltűnésére leghatékonyabb csakos az, ha bátor, derűs, kellemes gondolatokat rakтарыozol el magadba. Személyi lelkialapotoddal s pár percnyi elmélkedés után meg fogsz győződni arról, hogy nem helyes szabad folyást engedned a rajtad elhatárolódó rossz hangulatnak.

— Kétféle embercsoport van a világon, — mondja Newel Dwight Hullis, — olyanok, akik sötétben élnek, fássut, rossz kedéllyel és olyanok, akik mindig az ucca napfényes oldalán, mosolyogva járnak-kelnek. Az előbbiek a pesszimisták, vagy sötétlenítők; embertársaik nem egyszer kellemetlen embereknek nevenik őket; s bárholva mennek, árnyékuk mindig előttük jár. És jellemzi őket... Az ilyen emberek sohasem képesek magukban elviselni az őket ért bánthatalmakat. Többzörönben felszúgylva, fúnek-fának elpanaszolják bajukukat. Annylra szeretik megkeresni az ut pocaelyás résztet, a kiálló, hegyes köveket és töviseket, melyekbe minduntalan beleverik balgatag lábukat, hogy utójára kötégekbe vonják a csillagok letesését a dorus, tiszta égen. An ilyen emberek nem képesek a jobbik uton járni, melyet a napfény bőven hint be életű sугarival.

„A sötétlenítők számára a világon minden sötét. Változtad meg életfel fogásodot. A boldogság forrása saját magadban van. Annak bősége, vagy apadásá s saját magatartásodtól függ. Húzárossad el magadban erősen, hogy a boldogság megszerzésére minden kinalkodó eika mat a lehető legjobb fogas kiaknásni, hogy mindabban megtalálad azt, ami jó és legelőteb; igyekessél a mások életét felvidítani. Így meg lesz minden eshatóséged a teljes lelki béke, a boldogság és a jó egészség elnyerésére.

Ha annyit törődnek a magunk örömeivel, mint amennyit a bennünket ért apró bánthatalmakkal törődünk, ha teljesen megleledköznök vesztéseinkről és csak nyereségeink jutának eszünkbe, ha másoknak sem fogatékossággal, hanem az erőnyelki kutatónk, — milyen vidám, milyen szeretetre méltó és milyen boldog tartózkodási helyé válna ez a mi földgolyónk!” (Optimistic Voices.)

A világ legvonsóbb dolgai a kellemes gondolatok, az élet legnagyobb művészei pedig a minél kellemesebb gondolatok kitermelése.

Hogyan tudunk állandón kellemes gondolatokra szert tenni és állandón meglegedett életet élni? Azt a következő fejezetben fogjuk elmagyarázni.

— ELŐFIZETŐINKHEZ: Tisztelettel kérjük, hogy akik előfizetésű hátralékukat még nem egyenlítették ki, azt postafordultával sziveskedjenek beüldeni, ellenkezőben lapunk tovább küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Műkedvelő szinjátzsásunk.

A vidéki szinjátzsás mindég tanító és nevelő munka volt, de ma, kétszeresen az. Csak a benne levő erő és hatás változik, kor és nemzetek szerint.

Ha összehasonlítást teszünk a nagy város és vidéki szinjátzsás között, feltűnő különbséget látunk ugy művészi, valamint szinpadati lehetőségeket illetőleg. Ezek azonban, csak külsőségek, melyek nem sokat változtatnak a lényegen.

Éppen ezért nehezebb is a kritikus szerepe, amikor — nem is említve a vidéki érsékenyekedést és minden okaköül való félremagyarázkodásokat, után meg sok-sok összejátszó dolgot — kettőszött figyelemmel kell lásson, hogy ugyarakkor építő munkát végezzen és nevelő hatást érjen el. Tehát elsősorban a lényeg és lehetőségek szempontok azok, melyeket tekintetbe kell venní.

Tadjuk, érezzük, hogy a vidéki műkedvelő szinjátzsás utóbbi időben nem hogy nem fejlődött; ellenkezőleg: lerongyolódott, sok helyen pedig a tehetetlenség és nem törődömsség mocsariba süppedt. — Igaz, hogy ennek ezer és egy, más oka is van.

Hogy most mégis, egy vidéki kis város műkedvelő szinjátzsásáról beszélünk, tesszük azért, mert Gyergyószentmiklósának ősi, szinte hagyományos műkedvelése még ma is kimagasból teljesítmény, a kultúra pontján. Művészi szempontokból megleledködött és önálló.

Ezt mondhatjuk a sene és nótaművelés terén is. A szinjátzsás alapanyaga, a szinészi tehatóság sem hiányzik. De főképp nem hiányzik az az isteni szikra, ami a szinpad szeretésére késztet.

Vagy talán csak fiatalágnak szép de vesztett álmát keresik abban a festett világban?

Gyergyó műkedvelő szinjátzsás, a most bemutatott „Marica Grófno”-vel egy új jelentős dátumához érkezett Műkedvelőink, en a kitűnő együttész — mint annyil sok mások, már az első jelenetűl kezdve fogva tartotta a közönséget, hogy után a totatész nyilvánítás mindagyre feltűrő lelkesedésével kísérje végig az előadást.

A címszerepben Lőrinc Viola aratott megleledkömet szept sikert. Énekhangja, majd behízegő bensű modora tánc és mozgási készségével valódsággal magával ragadta közönséget. Szép izléses ruhával után csak tehetetlente mindent a szépet, ami igazán meglepedős számba ment.

Gal Katty a szubrett szerepében volt kitűnő. Űde szépsége, tánc tudása még fokozták az elért esep sikert. Szinte ki kacag belőle a szinműirő és szinikritikus apa tisztán öröklött tulajdonsága és az ezonos környeztet.

Nagy Pirooska az öreg Cecília hercegnőt alakította komoly eredetiséggel.

Málnász Erszikét a kis cigány leány szerepében láttuk, aki a legjobb uton van az érvényesülés felé.

A férfi szereplők: Zárg János, Straasser József, Szenpítéri László, Portik Lajos, Puskás Bálint, Zárg Aladár és M döz Sándor voltak, akik mint a közönség kedvencel kaptak sok nyiltszini tapsot.

A kitűnő megleledköés Helii Jankát dícséri. Szubtt Sándor István jazz- és cigányzenekara adta. (—)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Megnyilt a helybeli Sanatorium.**
A csikszeredai Hirsch-sanatorium 1938 november hó 7-én megkezdte működését.

— **Eljegyzések.** David Janika és Benedek Jolán jegyesek Csikszereda.

— **Texte Emil Tusnádról** eljegyző Antal Juclán Csikmadarason.

— **Értesítés.** A csikmezei Prefektúra tudósára hozzá az összes fényképés és amatőr fényképészeknek, hogy a megye területen fénykép felvételeket készíteni csak a brassói Corpul 5. Armata által kiadott engedély alapján lehet. E rendelkezés ellen vétők büntetésben részesülnek. Engedélyek folyó év december hó 1-ig válthatók ki, amely engedélyek vármegyénk Prefektusánál is bemutatandók.

— **Műkedvelő előadás.** Gyergyószentmiklós város kitűnő műkedvelő csoportja folyó évi november hó 18-án városunkban bemutatja „Marica Grófnő”-t, Kálmán Imre 3 felvonásos bájos zenéjű operettjét a Vigadó színházteremben. Erre a kiválóan megrendezett színdarabra felhívjuk közönségünk figyelmét és legmesszebb menő pártfogást kérjük a társváros megmondulásától.

— **Halálozás.** Orbán Vencelné szül. Csata Annuka folyó évi november hó 11-én, 84 éves korában meghalt Karcfalván. Temetése 13-án délután 3 órakor lesz.

— **A csikszeryói és csikszeredai öreg diákokat, az öreg diákok egyesületének megalakítása céljából** 1938 évi december hó 3-án este 7 órára, a Vadaskürt szálloda (Budapest, IV., Tűrr István-utca 5. szám) sárgatermébe tisztelettel meghívom. A vacsora ára személyenként 1 P 60 fillér. Megjelenésről egy levelező-lapon értesítést kérek. Postaszervezet, 1938 évi november hó. Székely testvér szeretettel Vargassy Márton nyug. számv. főtanácsos.

— **Módosították a postatarifát.** Egyes tételeinél módosították a postatarifát, melyet a következőkben közölünk: Bel-földi kéres lap eddig 3 lej volt, most 350. Külföldi lap eddig 450, most 5 lej. — Külföldi levél eddig 750 most 8 lej. — Husz gramonként ezen felül 6 lej helyett 7 lej. — Postal külföldi levelező-lap eddig 6, most 7 lej. — Válasz fizetve eddig 6 lej, most 7 lej. — Külföldi levél eddig 750 most 10 lej. Jugoszlávia, Csehszlovákia, Magyar és Lengyelországba a válaszos lap 8 lej, most 10 lej, más államokba 14 lej. — Légi posta plusz díj 2 lej, husz gramon felül díj husz gramonként 2 lej. — Folyóiratok, amelyek negyedévenként jelennek meg 75 gramig 50 bani, 100 gramig 50 bani, 100 gramon felül 50 gramonként 50 bani, azonososodás államokba 1 lej, más országokba a Magyar és Lengyelországba 3 lej. — Más lapok, amelyek többször jelennek meg 120 gramig 25 bani, 120 gramtól 200 gramig 50 bani, 200 gramtól feljebb 100 gramonként plusz 25 bani, például 300 gram 75 bani — ha a kiadóhivatalt adja fel a lapokat. Bel-földi expressz-díj 20 lej, külföldi expressz-díj 24 lej. — Bel-földi ajánlati-díj 10 lej, külföldi 10 lej. Magyar és Lengyelországba ajánlati-díj 12 lej. Külföldi csomagdíj 50 gram után 5 lej minimum 24 lej. Minta érték nélkül bel-földre 100 gramonként 100 gramig 3 lej, azonososodás államokba 3 lej, más országokba 5 lej. — Ötven gramonként bel-földre plusz 1 lej, azonososodás országba plusz 150, más országokba 3 lej. Hárti de afacere: üzleti levél 25 gramig bel-földön 5 lej, szomszédos államokba 7 lej, más országokba 12 lej. Ötven gramonként bel-földön plusz 1 lej, szomszédos államokba 150 lej a más országokba 3 lej. — A tarifa más tételei nem változtak.

— **A békánál étvágy.** A foglalásokba beleszáradított békánál ismét eszakió van. Palen Cröitun feljlesztette Muntean Todori és fiait, akik a tulajdonát képező legelőjébe egyszerűen beleültek a azt az erősebb jórán elvették.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyetel tea-estje.** Az Erdélyi Kárpát Egyetel csikszeryói osztálya a múlt szombaton, nov. 5-én este nagykerül tea-estet rendezett a Bukarest kávéház termében. A turista egyesületnek a megye idegenforgalma terén végzett hasznos és célravezető munkálkodását fényes erkölcsi és anyagi siker honorálta ez est keretében, ezáltal erőt és hitartást adva turistáknak a további eredményes munkára s egyúttal lehetővé tette az egyesületnek, hogy most építés alatt levő színház megegyezően emeleti részét befejezze. A színház építési munkái a városunk téli sportéletének jelentőségét országos viszonylatban is emelt s a sánc mellett épített egy emeletes megegyezően ház tágas kényelme lehetővé teszi az egyesületnek, hogy a sí-versenyekre érkezv vendégeit saját házában méltóan fogadjassa és elhelyezhesse. Nyári időben pedig a ház turista szállás szolgál majd csoportos kirándulások s ezáltal idegenforgalmunk emelkedését nagyban előmozdítja. — A Kárpát Egyetel színház megegyezően házána befejezésére beérkezett újabb adományokat az alábbiakban nyugtázta: Dr. Tauber József, Székely Géza újságíró Tusnádfürdő, Nagler Emanuel, Dr. Máthé László 100 lej, Puskás Dénes 100 és 70, összesen 170 lej, valamint számos kisebb adomány. Az egyesület vezetősége ezúton mond hála köszönetet mindazoknak, kik adományaikkal a november 5-iki teaset megrendezését elősegítették és annak sikeréhez hozzájárultak.

— **Teodorosan Anton képkiallítása** Teodorosan Anton festőművész képkiallítása egy hét óta nyílt meg a „Dermata” cípőzet mellett üzlethelyiségben. A művész, kit városunk társadalmi pár esztendő óta tartózkodása alatt igen előnyösen ismer meg, különösen abból az időből, mikor műkedvelő zenekarunk munkájában is aktív részt vett, a festőművészet feljelenésére magára hagyva, önértől kezdte el. Késsébb éppen helyi ösztönzésre járogatott Nagyvágyra a festőiskolába s minden ilyen kirándulása után tehetségének újabb fejlődésé el tett tanúságot. Mostani kiállításán mintegy 30-40 képet mutat be. Nagyobb részük paszettel és tájkép, valamint pár arókép. Modern beállításon szép tájakat ismerünk itt meg a csik-hegyek, különösen a Gyilkos-ó változatos világából, melyeket a művész a mai modern, széles kezelési technikával dolgozott ki s majdnem mindenben az u. n. levegő perspektíva érvényesül, gyakran Grigorescu a legnagyobb román festőre emlékeztető stílus hatásokkal. A képek rendkívül olesők, aminek magyarázata a művész közelit távzárásban van, ki mint ismeretes, állami ösztönzőkijal Párisban folytatja tanulmányait. A kiállítás november 15-én zárul.

— **A kispáros továbbra is betegséggyógyító kötelel.** Egyes lapok az utóbbi időben hosszú cikkekben ismertették az új betegséggyógyító törvénynek azon tervezését, mely a kispárokat kivonná a betegséggyógyítói járulék fizetése alól. A hírek olyan savart keltezték, hogy sokan az érdeklét kispárokat közül megugadták a járulék fizetését. Mihen tartás véget közzölik, hogy az új betegséggyógyító törvény a kispároság helyzetén mit sem változtatott és a kispáros továbbra is kötelel fizetni a betegséggyógyítói járulékot, ellenkező esetben szigorú büntetésnek teszi ki magát.

— **Verekedés.** Ferencs Vilmos asárhogyi lakóst Simon Ferenc vasvillával megverte.

— **Holttest a Marosban.** Fejér Anna 40 éves alfalvi lakó, aki súlyos szívbetegséggel szenvedett belesett a Marosba és abba belefulladt.

— **A munkakamara hírei.** A helyi munkakamara felhívja a vaspar körébe tartozó azon iparosok figyelmét, akiknek régi munkakönyve mechnikus szakmára volt kiállitva, hogy rövid időn belül jelentkezzenek a munkakamaránál és jelentessék be, hogy milyen mechnikus szakmát óhajtanak gyakorolni. Az új ipartörvény ugyanis a mechnikus szakmát 10 csoportra osztotta és pedig: gősgép, turbina, robbanógáz, Diesel, halóifer, mezőgazdasági gép, műszer, szerelő, autószerelő, autószerelő mechnikus. Az új munka, illetve mesterkönyveket csak az e szakmák közül egyre lehet kiállitani s ezért minden mester és segéd igyekezzon minél hamarabb bejelenteni, hogy könyvét e szakmák közül melyikre óhajtja kiállitani.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epashajtó a Dr. Földes-féle Soivo pirula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felhevődés, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszeráriában kapható. 1—20

— **A mester és segédvisgák.** A csikmezei Munkakamaránál a múlt héten megkezdett mester, illetve segéd visgák jövő héten tovább folytatódnak. November 14-én timárok, szűsők. November 15—16—17—18 épület-butor asztalok, ácsok, kerékesek és november 19-én pékek, fodrássok. A Kovácsok, lakatosok, bádigosok, kőművesek visgát b szonytalan időre eltolódnak, miután ennek a bizottságnak az előző tisztségéről lemondott és az új elnök kinevezéséig visgát nem lehet tartani. Azon iparosok kik az eddig megtartott visgákraól valamilyen ok miatt lemaradtak, utólag is jelentkezhetnek, hogy visgájukat a megfelelő bizottság előtt letegyék.

— **Tűsést.** Harfees Hershler hódozt lakós istállója kigyult. A tűzet a szomszédos frézüzemek tűzoltói oltották el.

— **Autóbusszjárat Készivásárhely és Tusnádfürdő állomás között.** Hír szerint a Dacla R-T., mint a Transsylvania fürdő (Bálványos-fürdő) tulajdonosa és Radu Gavril Erdélyben is közlekedni akaró vállalkozó lépéseket tették oly irányban, mely szerint már a tavasszal, május hónapját kezdve, Radu Gábor autóbusszjáratot állít be Készivásárhely Piacra és Tusnádfürdő állomás közötti utazásukon. Az autóbusszjáratot csupán a nyári fürdő szezonban vagyis májustól szeptemberig tartják fenn. Kitadulást állomás Készivásárhely Piacra; megálló helyek: Torja község, Transsylvania fürdő, Torjai Szanatorium, Bükzád község, Tusnádfürdő a „Három-huszár” és Tusnádfürdő állomás. Az autóbussz reggel 6 órakor indul Készivásárhelyről ugy, hogy a Brassó és Csikszereda felől reggel 9 óra körül Tusnádfürdő állomásra érkezv vonatkozó közvetlen csatlakozása lesz és mindjárt indul is vissza ugyanazon utazásukon Készivásárhelyre, ahová délelben érkezik az a viteldíjak olosók lesznek. Azok az utasok, akik a Transsylvania fürdőre szőló jegyget váltják meg, azzal a jeggyel a szénavas hideg strandfürdőben egyszeri fürdésre is jogot nyernek. — Az autóbussz beállítását, annak indulását és érkezésének pontos menstrendjét valamint a viteldíjakat annak idején közölni fogjuk olvasóinkkal.

— **Válassz a „Minerva” biztosító társaságnak.** A Csikl Lapok legutóbbi számában egy tendencióus nyilatár jelent meg a Minerva Biztosító R.T. aláírásának. Erre vonatkozólag az igazság kedvéért közölöm, hogy én még 1938 évi június 2-án 173 sz. levélben hivatalosan bejelenttem a Minervának, hogy amennyiben nem szüntetik meg a jog és igazságtalanul beindított peres ügyekből kifolyó jogalkozásokat és árveréseket, állásomról lemondok. Az utóbbi időben bár szolgálatukban voltam, nem szivesen jártam el az intézet nevében, mert mentáltásukat nem tudtam magamévá tenni. A figyelmeztetés tehát fölösleges. Egyébként a Minerva ellen 223 000 lej meg-haladó követelésemet a keresetet beadtam. Csah Zsigmond.

— **Uj tanótanfolyam kezdődik** folyó évi november hó 15-én, a Kősbirtokosság székán termében. Érdeklődni és beiratkozni lehet a vasárnap-estli tánc vinná koszorú-estélyen az „Eu opa” termében.

Kozmetikai, rendelő

nyílt Csikszeredában, a Petru-Rares gimnáziummal szemben.
Az elvállalt esetekért garanciát vállal.
1—3

Kis társzekér hozzávaló lóval és hámmal eladó
Érdeklődni lehet a kiadóhivataiban. 1 3

FIGYELEM! FIGYELEM!

Üzletem átszervezése következtében a rakláron levő késsár és pedig:
férfi, női- és gyermek-cipők
sár- és hó-cipők
gyári áron és azon alól is kiárussítatnak,
tekintettel arra, hogy január 1-én az ország egyik nagyobb cípőgyárának kiárulagos elárussítását fogom átvenni. — Kiváló tisztelettel:
Szakács Viktor,
Csikszereda.
1—4

Eladó egy jókarban levő ebédülő berendezés.
Cim a kiadóhivataiban. 1—3

Varrógépek Kerékpárok

Alkatrészek
GYERMEK KOCSIK
nagy választékban
Gábor Aronnénál, Mercurea-Ciuc.

Milyen ingóságokat mentesítettek az állami foglalás alól?

Bucuresti, október 27.
B. számoltunk a pénzügyi eljárás egyszerűsítéséről szóló új törvényről. A jövőben a foglalás utáni 25 ik napra kitűzhető az árverés, amely csak délelőtt 10 óra és délután 6 óra között tartható meg. Az állami foglalás alól kivett ingóságok a következők:
a) az adós és családjának feltétlenül szükséges tárgyak, iltőzettek és háztartási cikkek;
b) két igavonó, egy tehén, egy kecske, hat juh, az az adós választása szerint, az ezekhez szükséges élelmiszerekkel, továbbá a vetőmagok;
c) gazdasági eszközök, eke és szántógép;
d) a foglalkozás üséséhez szükséges gépek, szereszközök és felszerelések, amelyeknek értéke azonban a 15 ezer lej nem haladhatja meg és ezeket az adós választása ki;
e) katonai felszerelések.
A végr-hajtás elleni elöterjesztés az adótarozásnál csak úgy érvényes, ha az egész összeg, más jellegű tartozásoknál a követelés 10 százaléka az adós által letétbe kerül. Abban az esetben, ha nem az adós adja be ezt a jogorvoslati kérelmet, tehát harmadik személy tulajdonképpeni igénypárt indít, úgy annak csak akkor kell biztosítást adni, ha az adóssal közös háztartásban él. Ha az állami követelés összege az ötenar lej nem haladja meg, akkor sem az adós, sem harmadik személy befolyamodása esetén nem kell biztosítékot letétbe helyezni.
Az új törvény decmber 1-én lép életbe.

FIGYELEM!

A „Sirály” cipőüzlet felhívja a n. é. vásárlóközönség figyelmét, hogy üzletébe meg-érkeztek az 1939-es év hó-, sárcipő és cipő ujdonságai.
Ugyanott azok szakaszterü javítása garsarcia mellett. — Mérték utáni megrendelések. — Szolid árak!
Bales pártfogást kér és marad kiváló tisztelettel
Domokos Jakab
üzletvezető.

Csikszeredában egy épületes belsőség: 2 szoba, konyha, kamra, eladó. — Cim a kiadó-hivatalban. 2—3

A FÉRFI KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitem Csikszereda és vidéke férfi közönségét, hogy 1938 évi november 1-éve!
férfi-divat szabóságomat áthelyeztem
a mozi átellenébe, Marasóti vendégld épületében lévő üzlethelyiségbe.
Késsítek új iltőnyöket, a megrendelő kívánsága szerinti ki-ítelben; vállalom iltőnyök fordítását, javítását és tisztítását, szolid árakon. Tisztelettel:
Bogos Mihály, divat szabó.
3-19

Keresse fel VEZSENYI JÓZSEF

SZÜCS ÉS SZÖRMEÁRU HÁZÁT,
ahol minden szakmába vágó munka pontos és minden igényeknek megfelelően készül
Csikszereda, Str. Bratlanu 68.
3-3

A 35. számú ház a Prinoipele Carol-uccában kiadó. 3 szoba, konyha, kamra és veteményes kert. Érdeklődni lehet Gondos Gyárfás, városi mérnökknél. 2—2

MODELL KALAPOK

tíz naponként új formák elosó árban, megtekinthetők
VENCZEL TANÁRNÉNÁL
Ugyanott készülnak mindenféle női kalapok elsőrendű anyag hozzáadásával. Kalapok átalakítása a legfrüvidebb idő alatt.
Mercurea-Ciuc, I. O. Bratlanu (Gimnázium)-ucca 119. sz., a Bórház közelében.